

Instanța de fond: Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău – S. Papuha
Instanța de apel: CA Chișinău – N. Vascan, Eu. Clim, Iu. Cotruță

D E C I Z I E

13 mai 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

În componență:
Președintele ședinței
judecător,
Judecătorii

Valeriu Doagă,
Tatiana Vieru, Sveatoslav Moldovan,
Oleg Sternioală, Maria Ghervas,

examinînd cererea de recurs depusă de către Societatea Comercială ”Status-Leasing” Societate cu Răspundere Limitată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății Comerciale ”Status-Leasing” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2014, prin care a fost respins apelul declarat de către Societatea Comercială ”Status-Leasing” Societate cu Răspundere Limitată, s-a menținut fără modificări hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 14 mai 2014, prin care acțiunea a fost respinsă,

C O N S T A T Ă :

La 29 septembrie 2009 SC ”Status-Leasing” SRL s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal privind contestarea actelor administrative.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că la 28 iulie 2009 Serviciul Vamal a efectuat la SC ”Status-Leasing” SRL un control economico-financiar al tranzacțiilor externe pentru perioada de activitate a anilor 2007-2009, fiind întocmit Actul de control nr.0000159 din 28 august 2009, prin care i s-a calculat o obligație vamală în mărime de 116 987,06 lei.

SC ”Status-Leasing” SRL la 11 septembrie 2009 și-a exprimat dezacordul față de constatările organului vamal, care prin scrisoarea nr.06-4-4/6841 din 17 septembrie 2009 Serviciul Vamal a considerat pretențiile agentului economic neîntemeiate.

La 17 septembrie 2009, pentru executarea obligației vamale reflectate în actul de control nr. 0000159 din 28 august 2009, organul vamal a emis actul constatatator privind calculul drepturilor de import nr. 16, prin care s-a dispus

încasarea de la SC "Status-Leasing" SRL a obligației vamale în sumă de 144 649,26 lei.

Reclamantul, nefiind de acord cu actul de control nr.0000159 din 28 august 2009 și actul constatator privind calculul drepturilor de import nr.16 din 17 septembrie 2009, le-a contestat în instanța de judecată, solicitând anularea acestora.

Prin încheierile Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2012 a fost admis renunțul reclamantului la capătul de cerere privind anularea Actului de control nr.0000159 din 28 august 2009, iar pretenția privind anularea Actului constatator privind calculul drepturilor de import nr.16 din 17 septembrie 2009 a fost scoasă de pe rol.

Curtea Supremă de Justiție prin încheierea din 19 decembrie 2012 a casat încheierea Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2012, prin care a fost scoasă de pe rol cerința privind anularea Actului constatator nr.16 privind calculul drepturilor de import din 17 septembrie 2009 cu remiterea cauzei la rejudecare.

Prin hotărârea judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 14 mai 2014 acțiunea SC "Status-Leasing" SRL a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 12 iunie 2014 SC "Status Leasing" SRL a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi soluții, prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2014 a fost respins apelul declarat de SC "Status-Leasing" SRL și s-a menținut hotărârea judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 14 mai 2014.

Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, SC "Status-Leasing" SRL la 12 martie 2015 a contestat-o cu recurs, solicitând casarea soluției instanțelor ierarhic inferioare cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea reclamantului să fie admisă integral.

În motivarea recursului SC "Status-Leasing" SRL a invocat că instanța de apel a dat o apreciere arbitrară probelor și circumstanțelor cauzei, nu a aplicat norma materială corespunzătoare speței, fapt ce a dus la soluționarea greșită a cauzei.

Conform prevederilor art. 434 alin. (1) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 17 decembrie 2014. Potrivit înscrisului anexat la f.d.177, decizia integrală a fost expediată părților prin poștă la 16 ianuarie 2015, dar la materialele dosarului lipsește dovada recepționării de către recurent a deciziei integrale.

Astfel, recursul declarat la 12 martie 2015 se consideră depus în termen.

Conform art.445 alin.(1) lit.c) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul depus de către SC "Status-Leasing" SRL întemeiat și care urmează să fie admis din următoarele considerente.

Studiind materialele cauzei, instanța de recurs constată următoarea stare de fapt:

La 03 iulie 2008 SC "Status-Leasing" SRL a încheiat cu SC "Grandvin Collection Limited" SRL un contract de vânzare-cumpărare nr.03/07/08, prin care a procurat două motoare de curent alternativ la prețul total de 58 000 euro. Bunurile au fost importate în Republica Moldova în scopul majorării capitalului statutar al întreprinderii cu suma de 903246 lei.

Fiindcă destinația bunurilor importate era de a fi introduse în fondul statutar al întreprinderii cu efectuarea modificărilor în Registru de Stat al Persoanelor Juridice la Camera Înregistrării de Stat, în temeiul art.103, alin.(1), pct.23) Codul fiscal, art.(28), pct.q) al Legii nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, SC "Status Leasing" SRL a fost scutită de Serviciul Vamal de la plata TVA și taxelor vamale la importul motoarelor.

În baza contractului de vânzare-cumpărare din 12 noiembrie 2008, SC Status-Leasing" SRL a realizat întreprinderii nerezidente "Beltano Inc" unul din motoarele de curent alternativ, cu perfectarea declarației vamale de export.

Serviciul vamal la 28 iulie 2009, efectuând în cadrul SC "Status-Leasing" SRL un control economico-financiar al tranzacțiilor economice externe pentru perioada de activitate 2007-2009 a stabilit din partea agentului economic încălcări ale legislației vamale și anume înstrăinarea mijloacelor fixe importate cu facilități în lipsa acordului organului vamal. Ca rezultat au fost întocmite actul de control nr.0000159 din 28 august 2009, prin care i s-a calculat obligație vamală în sumă de 116987,06 lei și actul constatator privind calculul drepturilor de import nr. 16 din 17 septembrie 2009, prin care s-a obligat SC "Status-Leasing" SRL să achite diferențele drepturilor de import în sumă totală de 144649,26 lei.

Nefiind de acord cu acțiunile Serviciului Vamal întreprinderea SC "Status-Leasing" SRL cu respectarea procedurii le-a contestat în instanța de judecată.

În cadrul examinării litigiului reclamantul a renunțat la o parte din pretenții.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2012 a fost admis renunțul reclamantului la capătul de cerere privind anularea Actului de control nr.0000159 din 28 august 2009. (f.d.77)

Astfel recurentul a solicitat instanței de judecată numai verificarea legalității actului constatator nr. 16 din 17 septembrie 2009, prin care a fost obligat să achite diferențele drepturilor de import în sumă de 144649,26 lei.

Prima instanță fiind investită cu examinarea cauzei, a judecat o pretenție la care recurentul deja renunțase, și a constatat că actul nr.0000159 din 28 august 2009 este legal. Totodată instanța nu a examinat pretenția formulată de reclamant privind anularea actului constatator privind calculul drepturilor de import nr.16 din 17 septembrie 2009.

Curtea de Apel Chișinău a menținut hotărîrea primei instanțe, indicînd că instanța de fond întemeiat și legal a emis hotărîrea contestată, constatînd temeinicia Actului de control nr. 0000159 din 28 august 2009 și a actului constatator privind calculul drepturilor de import nr.16 din 17 septembrie 2009, deși instanța de judecată nu s-a expus asupra actului nr.16 din 17 septembrie 2009, iar instanța de apel nu a casat hotărîrea.

Potrivit art. 118 alin. (3) în coroborare cu art. 240 alin.(3) CPC circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sînt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate. Instanța judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că principiul disponibilității în drepturi a participanților la proces prevăzut la art.27 CPC lasă exclusiv pe seama reclamantului nu doar decizia de a se apăra, ci și formularea pretențiilor adresate părții adverse prin intermediul instanței de judecată. Formularea clară a pretențiilor de către reclamant are o importanță deosebită pentru instanța de judecată, or hotărîrea urmează a fi adoptată în limitele pretențiilor înaintate. Schimbarea acestora pe parcursul examinării cauzei depinde de disponibilitatea reclamantului cu condiția că nu va ieși din limitele acțiunii inițiale.

În speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție remarcă că reclamantul a sesizat instanța de judecată cu pretenția privind contestarea Actului constatator nr.16 din 17 septembrie 2009 privind calculul drepturilor de import în sumă de 144649,26 lei.

Prima instanță, contrar principiului disponibilității în drepturi a participanților la proces, din oficiu, a constatat ca legal Actul de control nr. 0000159 din 28 august 2009, dar nu s-a expus asupra actului constatator nr.16 din 17 septembrie 2009 privind calculul drepturilor de import, care de fapt a fost contestat de reclamant. Această eroare nu a fost corectată de Curtea de Apel Chișinău.

În cererea de apel cît și în cererea de recurs SC "Status-Leasing" SRL a adus argumente asupra ilegalității Actului constatator nr.16 privind calculul drepturilor de import din 17 septembrie 2009.

La acest segment, Colegiul lărgit constată că instanța de fond și instanța de apel au respins acțiunea, fără a concretiza obiectul dedus judecății, or prin încheierea irevocabilă a Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2012 a fost admis renunțul reclamantului la acțiune și s-a încetat procesul civil în partea contestării actului de control nr.0000159 din 28 august 2009.

Reieșind din faptul că în instanța de apel se îmbină realizarea principiului disponibilității și principiul legalității, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel, judecînd apelul, a trecut în mod superficial peste circumstanțele pricinii, referindu-se în mod general la aceleași constatări reținute la adoptarea hotărîrii de prima instanță, fără a se expune asupra tuturor argumentelor invocate în cererea de apel și asupra corectitudinii aplicării de către prima instanță atît a normelor de drept material, cît și a normelor de drept procedural.

Din considerentul că lichidarea acestor lacune în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă, decizia instanței de apel urmează a fi casată, iar cauza civilă se remite spre examinare în instanța de apel în alt complet de judecată.

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și să respecte prevederile legislației materiale, adoptînd o hotărîre legală și întemeiată pe circumstanțele de fapt și de drept stabilite în cadrul procesului judiciar și în conformitate cu cumulusul de probe pertinente și concludente.

În conformitate cu art.445, alin.(1), lit.c), 445, alin.(3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de către Societatea Comercială ”Status-Leasing” Societate cu Răspundere Limitată.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2014 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății Comerciale ”Status-Leasing” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Judecătorul

Judecătorii

Valeriu Doagă,

Tatiana Vieru

Sveatoslav Moldovan

Oleg Sternioală

Maria Ghervas